Łódź, dn. 24-9 1921 r. Cena pojedyńczego numeru 10 mk. Rok założ. 1 87

№. 262

BUDUJMY OJCZYZNĘ zgodą i pracą!

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 630.
Miesięcznie „ 210.
za roznoszenie
30 mk. miesięcznie.
Z przes. poczt.
Kwartalnie Mk. 720
Miesięcznie „ 240.
poza Łodz. egz. 10 50
w Ameryce:
½ dolara miesięcznie

Konto Pocztowej Kasy Oszczędności 60,594.
Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

KALENDARZYK

18	N. Józefa W. Ir.
19	P. Januarusza
20	w. Eustachego
21	S. Mateusza Ap.
22	C. Tomasza B. W.
23	P. † Tekli P. M.
24	S. NMP. od w. n.

REDAKCJA
w ŁODZI
Al. Kościuszki № 41
TELEFON 23.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota dnia 24 września 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do „Rozwoju“ przyjmuje wyłącznie „Dom Prasa Polska“ Jasna 10.
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada.
Ogłoszenia do numerów następnego dnia są przyjmowane do godziny 5 wieczór, po godzinie 5-ej do ceny zasadniczej dolicza się 50%.

CENA OGŁOSZEŃ: PRZED TEKSTEM i w TEKSCIE 50 mk. ZWYCZAJNE 25 mk. NEKROLOGI mk. 25 za wiersz nonpar. DROB. OGŁOSZENIA mk. 5 za wyraz, najmniej 50. Dla poszukujących pracy mk. 3.00. KOMUNIKATY mk. 50. Ogłoszenia zamiejscowe 50 prc. drożej, zagraniczne 200 prc. drożej. Stronica przed tekstem, w tekście dla ogłoszeń, podzielona na 6 łamów, za tekstem 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2, 4 i 6 łamów. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój“ w Zgierzu u p. Dila ch a, w Pabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.
Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

CASINO Na ogólne żądanie, jeszcze dni kilka! **CASINO**

„Zemsta Kobiety“

Dramat w 6-ciu aktach według świetnej noweli J. BARBEY d' AUREVILLY, pód tymże tytułem z cyklu „LES DIABOLIQUES“

z KARALLI primabaleriną byłej opery carskiej w Piotrogrodzie w roli tytułowej

Wspaniała wystawa! Szczyt wytwórczości i smaku pod względem toalet!

Początek przedstawień o g. 5 ej, w niedzielę i soboty o g. 3 ej. — Passe—partout na ostatnie seanse nieważne.

3177B

ODEON Dziś premjera! **ODEON**

Niebywała atrakcja. **Po raz pierwszy w Łodzi!**

Sansacyjny film amerykański w 6 częściach, ilustrujący dalsze niezmiernie ciekawe i oryginalne dzieje słynnego na cały świat TARZANA na tle dzikich dżungli afrykańskich, wśród lwów, tygrysów, małp i t. p. zwierząt p. t.

Tarzan - małpolud

(Nowa Misja Tarzana)

U W A G A: Pojawienie się tego filmu okupione zostało życiem dwóch lwów, za których uduszenie w ręcznym boju, wykonawca roli Tarzana, współczesny Herkules, otrzymał konkursową nagrodę, miljona dolarów.

Passe partout nieważne. Początek przedstawień o 3 ej. (P

„G. Śląsk jest własnością ludu polskiego“.

BYTOM. 22. (PAT) Naczelna Rada Ludowa wydała odezwę, wzywającą, ze względu na bliski wyrok w Genewie, do skupienia ducha w wysiłkach w walce wolnościowej oraz do porzucenia wasni i roztereк.

Stwierdzamy, że podaliśmy rękę, pragnąc zatrzeć ślady nienawiści, lecz nie zmieniliśmy przekonań i dążności polskich. Śląsk jest własnością ludu polskiego. Czuwajmy, byśmy nie dostali się ponownie pod jarzmo pruskie.

Niemcy sprowadzają na G. Śląsk amunicję i bojowców. Tym zakusom musimy położyć kres. Tam, gdzie ich niema, winny powstać rady ludowe. Towarzystwa polskie winny odbywać regularnie zebrania, werbując nowych członków.

Przetrwaliśmy trzy ciężkie powstania, odbyliśmy plebiscyt, znieśliśmy okrutne prześladowania. Krzyknijmy raz jeszcze na cały świat, żeśmy polakami!

Rezerwoar sprawiedliwości.

Moralnośc ą i prawem zasłaniają się tylko łotry — powiedział jeden z wybitniejszych filozofów ubiegłego stulecia.

Powiedzenie to niezwykle trafnie da się zastosować do najwyższego trybunału Ligi narodów, uniwersalnego rezerwoaru moralności i praw, który każdego nieostrożnego tak obryzga sprawiedliwością, iż przez dłuższy czas nie będzie mógł spłukać nieprzyjemnych klauzul międzynarodowych.

Tą nieszczęśliwą istotą, która niebacznie przycisnęła wentyl upustowy wszechświatowego zbiornika sprawiedliwości w Genewie, jest niestety Polska, i chyba ta nowa lekcia i opłakany stan naiwnej ofiary, oduczy ją raz na zawsze od idealizmu w polityce i marzycielstwa, tak zaraźliwego nad spokojnemi wodami Wisły

Przystępowaliśmy do rodziny narodów mając wyryte w pamięci spiżowe prawdy idealisty Wilsona, o samostanowieniu ludów, o wolności narodów, o powszechnym rozbrojeniu i wymiarze sprawiedliwości przez trybunał. Wierzylismy święcie, że ten areopag będzie tylko stróżem wag Temidy, z matematyczną dokładnością wymierzającymy sprawiedliwość i tylko sprawiedliwość.

Tymczasem cóż się okazało: ten przybytek idealnej sprawiedliwości jest angielskim plasterkiem, przykrywającym krwawe niesprawiedliwości, a na ważkach Temidy pokazują magiczne sztuki tacy wyrafinowani żonglerzy polityczni jak Lloyde George, Balfour, Cecil Rodes i inni najzdolniejsi handlarze narodów.

Nie chcemy być gołosłowni i przytoczymy fakty.

Już w sprawie wysp Alandzkich na Bałtyku zamiast objektywnego rozpatrzenia sprawy zajmowano się bardzo pytaniem, które z państw jest za Szwecią, a które za Finlandą i rozstrzygnięto tą sprawę niekoniecznie z zasadami sprawiedliwości, jak to dowodnie stwierdził przedstawiciel Szwecji — Branting.

Dzisiaj mamy do zanotowania znów ciekawy przyczynek do dróg, jakiemi chadza Trybunał Ligi Narodów.

Jest nim sprawa Wilna.

Owóż Polska domagała się tu tylko uczciwego sądu, nieco prawości, domagała się oddania Polsce etnograficznie należnych jej terenów. Gotowa była nawet na plebiscyt w Wileńskim, jakkolwiek wiemy doskonale jak takie przedstawienie reżyserują anglicy, którzy niewątpliwie na dzień głosowania sprowadzili by „zupełnie prawnie" kilka miljonów litwinów z Królewca, lub niemców z Kowna...

Czyż może być prostsze i sprawiedliwsze rozwiązanie kwestji?

Liga widząc — że trudna sprawa, aby na prostej drodze coś nam zginęło, wydelegowała pokątnego doradcę angielskiego Hymansa, którego pomysły w sprawie tak prostej jak Wileńszczyzna, mogą jedynie konkurować z pomysłami don Quichota z la Manchy.

To mógł robić pan Hymans. Ale żeby Liga Narodów, mając przed oczyma niewątpliwą polskość Wilna i zgodę Polski nawet na głosowanie w wileńskim, akceptowała łamańce takiego żonglera, jakim jest Hymans — dowodzi o tylko, jak daleko sięgają palce John Bulla,— i jak nizko upadła Liga narodów, stworzona w celu „samostanowienia narodów" i ochrony ich samodzielności.

Po tem co zaszło z Wilnem nie może być najmniejszych wątpliwości, iż gdyby dzisiaj los Polski zależał od Ligi narodów zostalibyśmy bezwzględnie przyłaczeni, jako prowincja autonomiczna może do Niemiec, może do Czech, wogóle przyznani temu, kto ofiarowałby większą miskę... funtów sterlingów.

1) Niewątpliwie w sprawie Wilna były usterki z naszej strony, ale prawo nasze do tej ziemi było i jest ponad wszelką wątpliwość.

2) Drugi charakterystyczny wypadek ze Śląskiem. Traktat wersalski postanawia, iż gminy z większością polską mają zostać przy Polsce.

Telegramy donoszą, iż Liga narodów jest „zajęta badaniem" rzeczoznawców, wykreślaniem „trójkątów" i podziałów tychże.

Koń dorożkarski prędzej i sprawiedliwiej rozwiązałby to proste zadanie arytmetyczne, mając prawo na oku, niż wielce szacowni przedstawiciele ludów zebrani nad Lemanem.

Chyba te fakty rzucają dostatecznie jaskrawy snop światła na moralność Ligi i drogi, któremi ona chadza i możemy być pewni, że w Lidze jeżeli rządzi jakie prawo — to tak samo jak przed wojną prawo pięści, ukrytej mister nie w figowych liściach tak zwanych praw narodów.

Ponieważ więc Ligi narodów jest jedynm, przedsiębiorstwem handlowem, obliczonem na łatwowierność różnych młodocianych państw należałoby Polsce corychlej z nieodpowiedniego towarzystwa się wycofać i uniknąć tym sposobem podstawiania nam nogi przez Anglję. Naszą niezależność polityczną zabezpiecza w dostatecznej mierze układ militarny zFrancją, a tłómaczyć różnym chińczykom i innym przedstawicielom z Gwadelupy o naszych prawach historycznych do Wilna, wtedy kiedy oni mają odmienne instrukcje z Londynu, jest daremnem rzucaniem pereł elokwencji naszych przedstawicieli w Genewie.

Co do prawnej strony wyswiądenia nie będzie żadnych trudności, gdyż ubiegłego roku mamy analogiczny precedens z Argentyną, która już opuściła ten przybytek angielskiej sprawiedliwości.

Nasi sprzymierzeńcy niech się nie dziwią tego rodzaju poglądom i każdy zabezpiecza swoje, jak może a towarzystwa gdzie musi bardzo uważać żeby co nie zginęno unika się najstaranniej.

A. S.

Polska na straży Europy.

Na wczorajszem posiedzeniu plenarnym Zgr. Ligi Narod. przedstawione zostało sprawozdanie komisji dla spraw epidemji.

Ador odczytał sprawozdanie, przypominając, że sprawa epidemji tyfusu w Polsce i innych krajach Europy wschodniej poraz pierwszy weszła pod obrady Ligi w marcu 1921 r na wniosek Balfoura. Rada Ligi utworzyła specjalną komisję dla spraw epidemji oraz stanowisko wysokiego komisarza dla walki z epidemi, które zostało obojętne przez Norman-Whitas.

Rada zwróciła się do wszystkich rządów z wezwaniem o pomoc. Wpłacono dotąd tylko 126 000. Komisja epidemiczna spożytkowała otrzymaną sumę w sposób nad wyraz skuteczny Dzięki odrzuceniu pierwszego planu wystania do Polski zagranicznego personelu sanitarnego udało się uzyskać rezultaty lepsze, niż przewidywano.

Użyte zostały dla zwalczenia epidemji w Polsce miejscowy personel lekarski sanitarny i dzięki temu osiągnięto bardzo dużą oszczędność w wydatkach, która została użyta następnie w sposób bardziej celowy.

Rząd polski zdaja sobie sprawę z niebezpieczeństwa, grożącego całej Europie, doprowadził do tego, że rozmiary epidemji zostały wydatnie zmniejszone, wobec czego rząd polski zasługuje na głęboką wdzięczność ze strony wszystkich państw zachodniej Europy.

W Polsce stan epidemji jest obecnie już z wiele mniej groźny w porównaniu z r. zeszłym. jednak z nadejściem zimy jest możliwe większenie epidemji tyfusu. Sytuacja wymaga ciąk najdalej idącej czujności na całej granicy polsko-rosyjskiej.

Ador podkreśla następnie konieczność uczynienia wszelkich niezbędnych wysiłków dla utrzymania nadal całej skuteczności środków ochronnych stosowanych na granicach Polski.

Liczba wypadków tyfusu brzusznego zmniejszyła się bardzo znacznie, ale należy obecnie z całym pośpiechem przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki przeciwko zawleczaniu do Polski cholery.

Następnie sprawozdawca w sposób dość szczegółowy daje opis organizacji, stworzonych przez władze polskie, oraz stałe polepszanie się ich stanu. Polska organizacja sanitarna może stawić czoło skutecznie niebezpieczeństwu cholery.

Ador proponuje komisji uchwalenie następującej rezolucji.

„Stwierdzając pomyślne rezultaty, osiągnięte już pomimo skromnych funduszów przez komisję epidemiczną Ligi Narod. celem wzmocnienia skuteczności zapobiegawczych środków sanitarnych, stosowanych przez polską administrację sanitarną w walce przeciwko tyfusowi, Zgromadzenie zaleca, aby praca komisji prowadzona była w dalszym ciągu i aby była ona rozszerzona również i na inne kraje w miarę potrzeby.

W tym celu panowie prezydenci Zgromadzenia i Rady Ligi są proszeni o zwrócenie się ze specjalnem wezwaniem do członków Ligi dla uzyskania od nich pomocy finansowej.

Po Adorze zabrał głos delegat Polski Modzelewski. Podniósł on jasność sprawozdania Adora oraz dał wyraz uznania Polski dla godnej podziwu działalności, rozwiniętej przez Radę Ligi i komisję epidemiczną. Modzelewski podziękował Adorowi, jako prezesowi Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża za wyrazy uznania, skierowane pod adresem rządu polskiego.

Mowę delegata polskiego przyjęto oklaskami.

Sir James Allen (Nowa Zelandja) komunikuje, że fundusze, zebrane w Nowej Zelandji, stanowią połowę całej sumy, oddanej do dyspozycji komisji epidemicznej, a mianowicie wynoszą 60 000 fun. st. z ogólnej sumy 120,000. Oznajmia jeszcze 7,000 funtów przez rząd Nowej Zelandji dla zużycia jej w Polsce na potrzeby dzieci uchodźców.

Zgromadzenie uchwaliło jednomyślnie rezolucję proponowaną przez Adora. (PAT).

Papier

rotacyjny (w rolach) każdą szerokość **kupi** Administracja „Rozwoju"

8513K

Do czego dążą sowjety.

Prezes delegacji polskiej w komisjach mieszanych reewakuacyjnej i specjalnej w Moskwie p. Antoni Olszewski nadesłał na ręce min. spr. zagr. sprawozdanie szeregiem faktów i danych charakterystycznych dla postępowania rzadu sowieckiego i stawiających w jaskrawym świetle stosunek rządu sowieckiego do traktatu ryskiego.

Ze sprawozdania wynika, że stanowisko rządu sowieckiego w sprawie rozpoczęcia prac komisji mieszanych reewakuacyjnej i specjalnej które winny były rozpocząć działalność nie póżniej niż w 6 tygodni od ratyfikacji traktatu tj 15 czerwca nie legło zmianie.

Rząd sowiecki oświadczył, iż pierwszym następstwem nawiązania stosunków dyplomatycznych będzie rozpoczęcie prac komisji. Po przyjeździe p. Olszewskiego do Moskwy rzad sowiecki zakomunikował iż rozpoczęcie prac tych będzie mogło nastąpić o ile prowadzone przez rząd sowiecki pertraktacje polityczne dadzą pomyślne wyniki.

Delegacja polska dotąd jeszcze nie otrzymała odpowiedniego lokalu Większość personelu musi musi mieszkać w wagonach już od 4 tyg.

Z tych powodów delegacja polska nie mogła przystąpić do jakichkolwiek prac pozytywnych. Tym niemniej zdołała skonstatować rozpraszanie przez sowiety mienia polskiego, podlegającego reewakuacji. Zwrócił na to uwagę p. Olszewski prezesowi komisji rosyjsko ukraińskiej.

Składy Tow. opieki nad zabytkami przeszły po zwinięciu komisji likwidacyjnej dla spraw b. Królestwa polskiego pod opiekę zarządu do spraw ewakuowanego z Polski mienia i archiwów przy wydziale ekonomiczno prawnym komisariatu spraw zagranicznych. co w związku z wyraźnemi napisami i znakami na mapach oraz oficjalnym wydawaniem rzeczy, w nich przechowanych świadczy, że nie może być mowy o nadużyciach niższych czynników sowieckich nie kompetentnych, lecz dzieje się to z wiedzą czy na rozkaz czynników najbardziej kompetentnych i powołanych do roztaczania opieki nad przechowanem mieniem polskim.

Prócz tych jaskrawych faktów wiadome są inne wypadki rozpraszania i niszczenia mienia polskiego. Znane są wypadki, których nie można dokładnie ustalić ze względu na represje władz sowieckich, w stosunku do osób udzielających wskazuwek.

P. Olszewski zaproponował 22 sierpnia prezesowi delegacji rosyjsko-ukraińskiej panu Sohmidtowi sprawdzenie na miejscu objektów, podlegających rewakuacji, przez delegatów obu stron. Propozycja była przez rząd sowiecki w zasadzie przyjęta. Jednak nie została dotąd wprowadzona w życie.

Po otrzymaniu tego sprawozdania od p. Olszewskiego p. minister spr. polecił swemu charge de affaires p. Filipowiczowi wystosować protest do rządu sowieckiego z powodu takiego traktowania sprawy reewakuacji mienia polskiego. (PAT).

MOSKWA (PAT) W ciągu miesiąca sierpnia przybyło z zagranicy 959 wagonów z towarami. Do petersburskiego portu przybyło w tym okresie 61 parowców z ładunkiem 5585000 pudów, w tym około 40 proc. węgla.

Niemcy uczą się po polsku.

BYTOM 23 (EE) Agitatorzy niemieccy w dalszym ciągu zbierają podpisy na protest przeciwko przyłączeniu G. Śląska do Polski. Charakterystycznem jest że napisy na kartkach drukowane po polsku pełne są błędów językowych. Tekst brzmi dosłownie: „Protestujemy jak najenergiczniej przeciwko zamierzonym oderwania mojgo pileca pobytu od obszaru pomyslowego".

Naczelna Rada ludowa ostrzega przed podpisywaniem tych protestów.

(Widocznie Niemcy przygotowują się na połączenie G. Śląska z Polską, skoro zaczynają uczyć się po polsku. Z początku trudno oczywiście, później nauczą się lepiej! P. R.)

Przesilenie gabinetowe w Kownie.

RYGA, 23—9 (PAT) Z Kowna donoszą, że spodziewane jest tu przesilenie gabinetowe w związku z ostatnią dyskusją na wczorajszym posiedzeniu Sejmu na temat interpelacji, wniesionej przez socjalnych demokratów w sprawie polsko litewskiej. Lewica wyraziła rządowi votum nieufności.

„Statut" zamiast „stan".

GENEWA, (PAT) Na popołudniowem posiedzeniu poruszono sprawę, francuskiego tłómaczenia tekstu wniosku Dohertny'ego w sprawie wschodniej Małopolski.

Według wniosku Zgromadzenie ma wezwać Radę Ligi do zwrócenia uwagi Radzie Najwyższej na konieczność jaknajszybszego uregulowania sprawy „statutu" wschodniej Małopolski. W tekscie francuskim wyraz angielski „statut" został przetłómaczony przez „statut". Delegat polski Askenazy zaproponował zastąpić ten termin formułą situation juridique, „stan prawny" Askenazy zaznaczył, że gdyby zmiana, ta została przyjęta, to gotów jest poprzeć wniosek Dohertyego.

Zmiana. zaproponowana przez delegata polskiego, została przyjęta.

Sowiecka „międzynarodówka".

HORSEA (PAT) „Daily Telegraph" podaje znów sensacyjny dokument, a mianowicie odezwę Trzeciej Międzynarodówki do swoih reprezentantów zagranicznych. Komitet Międzynarodówki zabrał głos w imieniu rządu sowieckiego inie pozostawia najmniejszej wątpliwości co do identyczności tych dwóch organizacji komunistycznych. Dokument ten zawiera między innemi następujące zdanie:

Rząd Rosji sowieckiej obecnie siłą okoliczności zmuszony jest zmodyfikować swoją dotychczasową taktykę i uczynić szerokie ustępstwa reprezentacji kapitału burżuazyjnej Ameryki i reprezentacji kapitału europejskiego. Kleska głodowa odjęła rządowi sowieckiemu ostatnią nadzieję uporania się z trudnościami wewnętrznemi. Rząd sowiecki zdaje sobie sprawę z następstw umowy ryskiej, lecz znalazłszy się w rozpaczliwym położeniu, nie mógł postąpić inaczej.

Trzecia Międzynarodówka zrzekła się bezpośredniej działalnosci na pewien przeciąg czasu, dopóki rząd sowiecki nie upora się z trudnościami. Przywódcy proletarjatu apelują do robotników: „Towarzysze", miejcie się na baczności: Trzecia Międzynarodówka poczyniła wszelkie ustępstwa, jakie mogła była poczynić, jednak nie poświęci nic z dalszych swych pozycji.

Jeśli Cziczerin będzie twierdził dalej, że Trzecia Międzynarodówka i rząd sowiecki są różnemi organizacjami, to ten jeden dokument będzie mógł potwierdzić, że tak nie jest.

PRASA ANGIELSKA O KNOWANIACH BOLSZEWICKICH.

HORSEA 22 (PAT) Prasa angielska, omawiając ostatnią notę rządu angielskiego do Moskwy, przytacza różne szczegóły dotyczące tego iż nielegalne i urągające podstawowym zasadom traktatu handlowego działania rządu sowieckiego prowadzone są przeciwko Anglji.

Tak więc rząd sowiecki udziela pomocy znanemu anarchiście indyjskiemu dr. Hafisowi, który kieruje akcją przewozu bomb z Awganistanu do Indji. Rząd sowiecki udziela również pomocy nacjonalistom tureckim w Angorze a we wschodnim Afganistanie zakłada sieć konsulatów rosyjskick, które są ośrodkami propagandy bolszewickiej i antyangielskiej.

CO TWOJE TO MOJE LECZ MOJEGO NIE RUSZ!

MOSKWA 23 (EE) Dnia 20 b.m. na posiedzeniu plenarnem w Moskwie Trocki wygłosił mowę, stwierdzając w niej na zasadzie informacji osobistych świetny stan czerwonej armji. Oświadczył on, że Polska i Rumunja nie mają na razie zamiaru rozpoczynać wojny z Rosją. (Bez powodu zpewnością nie rozpoczną. P. R.)

Insynując o rzekomym nacisku Francji na Polskę i Rumunję zaznaczył, że rząd sowietów dąży pomimo wszystko do pokojowego rozstrzygnięcia. co da się tylko załatwić drogą wzajemnych ustępstw.

ZMIANA FRONTU.

HORSEA (PAT Po wymianie ostatnich not rząd sowiecki zmienił swe postępowanie w kierunku ułatwienia prac międzynarodowego komitetu. Ograniczenia jakie dotąd czyniono, zostaną w najbliższej przyszłości usunięte. Towarzystwa moskiewskie doznają wydatnego poparcia wraz z zabezpieczeniem swobodnego działania.

Międzynarodowy Komitet Ratunkowy żąda bezwzględnego spełnienia swych żądań co do organizacji niesienia pomocy.

Prez. repub, Dalekiego Wschodu

MOSKWA 23 (EE) Prezydentem republiki Dalekiego Wschodu w miejsce ciężko chorego Krasnoszczekowa został wybrany Matwiejew.

RYGA, 23—9 (PAT) Donoszą z Moskwy że b. min. wojny w rządzie Kamieńskiego gen Zwierchowski został mianowany głównodowodzącym wojsk sowieckich na Ukrainie z rozkazem jaknajszybszej likwidacji ruchu powstańczego,

MOSKWA, 24—9 [PAT] W mowie, wygłoszonej w odeskiej radzie miejskiej, oświadczył Trocki, że w Rumunii tworzone są organizacje w celach wrogich dla Rosji. Zagrażają one zniszczeniem zboża na prawym brzegu Dniepru, na którym zależy Rosji bardziej, niż na pomocy Europy i Ameryki.

MILLERAND O POLITYCE FRANCJI.

PARYŻ 22. (PAT) Jedna z osobistości, bliskiej prezydentowi Millerandowi, udzieliła wyjaśnień „Petit Journalowi" w sprawie polityki francuskiej, Millerand. zdaniem tej osobistości, jest głęboko przekonany o konieczności kontynuowania polityki, zmierzającej do zmuszenia Niemców, aby wykonali przyjęte na siebie zobowiązania. Millerand pragnie zachować ścisły sojusz francusko—angielski, uważa jednak, że prawa Francji winny być uszanowane.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Grecy zajęli w dniu 20 b.m. liczne wzgórza, Kartal, Valghinli, Kyzyl pono, wzgórze Vonikouy, przyczem odrzucili silne oddziały tureckie, usiłujące zmusić wojska greckie do zmian kierunku posuwania się.

(kt) Ze wszystkich części Anglji nadchodzą wiadomości o zaburzeniach robotniczych z powodu braku pracy i obniżenia płac zarobkowych.

(kt.) Jak donoszą z Konstantynopola, śledztwo wykryło, że spisek przeciw sojuszniczy był kierowany przez młodoturków.

Aresztowano 9 głównych przewódców spisku.

(kt) Dzisiejsze dzienniki donoszą, że żądanie Rady ambasadorów ewakuowania przez Węgry zajętych terenów będzie miało formę krótkoterminowego ultimatum.

Dnia 22 b. m. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach

ś. † p.

JULJAN KELER

długoletni majster naszej firmy.

Straciliśmy w nim szczerego i prawego współpracownika o którym żachowamy życzliwe wspomnienie.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI

3162 K-1) **R. Biederman.**

ś. † p.

JULJAN KELER

Majster farbiarski z firmu Tow. Akc. R. Biederman.

Zmarły był jednym z założycieli naszego Związku i swą gorliwą pracą społeczną i nieskazitelnym charakterem zjednał sobie sympatję wszystkich członków... Cześć jego pamięci!

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w sobotę, dnia 24 b.m. o godz. 4 pp. z domu żałoby, przy ul. Smugowej 19.

Wzywa się członków Związku, a w szczególności sekcję farbiarską o jaknajliczniejszy udział w kondukcie. Zbiórka w lokalu Związku o godz. 3 po poł. (3176P)

W dniu 22 września 1921 r. po długich i ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem, przeżywszy lat 63, najukochańszy mąż, ojciec i dziadek

ś. † p.

Juljan Keler

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dnia 24 września r. b. o godz. 4 z domu żałoby, przy ul. Smugowej 19, na nowy cmentarz ewangielicki, na które zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych w nieutulonym żalu

3166B **Stroskana Rodzina.**

Oryginalny pogląd.

Na tle szarzyzny dzisiejszych poglądów należy podkreślić ciekawe i oryginalne zapatrywanie pabjanickiego magistratu.

Niejaki W. został wzięty do robót przymusowych do Niemiec przez byłych naszych opiekunów z Berlina.

Tam dzięki złemu odżywianiu, nadmiernej pracy, niewygodom oraz katowaniu — zwarjował.

Po powrocie został skutkiem tego oddany do Kochanówki i był tam aż do ostatnich czasów na koszt m. Pabjanic.

Jednakże miasto odmówiło dalszego utrzymania swego mieszkańca, skutkiem czego Kochanówka zmuszona była odstawić chorego na powrót pod opiekę rodziny.

Rodzina bardzo uboga składa się z dwóch sióstr, które igłą zarabiają na życie i matki staruszki — zajętej obecnie pilnowaniem chorego który jest w ciągłym poszukiwaniu siekiery i noża....

Kiedy pani W. udała się do magistratu Pabjanic, aby zaopiekował się chorym wraz ze świadectwem dr. Mikulskiego, iż warjat może być skutkiem przywidzeń groźny dla otoczenia, odpowiedziano jej iż teraz o powrocie brata jej do Kochanówki nie może być mowy, chyba, że istotnie dowiedzie swej furji przez zamordowanie kogoś lub podpalenie....

W każdym razie pogląd nieco ... oryginalny, i sądzimy, że zasługiwał by na pewną modyfikację.

A. S

Sybiracy.

Sybir! Kraina śniegu i zamarzłych łez polskich, gdzie pokoleniami siwiała polska niedola. Za każdym porywem do wolności zły polski los gnał całe legjony po białą śmierć. Tak było po roku 31-ym, tak również po 63-im i tak samo po wielkiej wojnie wszechświatowej.

Wędrowny polski żołnierz, który zdaje się zdeptał cały świat obnosząc wszędzie sztandar bohaterstwa i niepodległości, obszedł za tej wojny i Sybir, formując tam swe oddziały, bijac się, aż na tej odległej ziemi z wrogami Polski i skoro oręż wypadł ze zdrętwiałej dłoni dąc w niewolę.

Otóż gdyby cudem wskrzeszeni wrócali naraz do zmartwychwstałej ojczyzny ci męczennicy Sybirscy, ci których wywiozły kibitki za ich „bunty" w 31-ym i 63-im roku — nie brakłoby przecież serc polskich otwierających się na oścież niby wrota do szczęśliwej ojczyzny.

Więc serca polskie dziś żywiej zabić powinny, bo powracają do kraju „Sybiracy wielkiej wojny", ci którym nie udało się przebić przez skały Uralu, lecz musieli zatrzymać się na bagnistym terenie ziemi syberyjskiej, aby zespoliwszy luźne jednostki ofiarnych synów ukochanej ojczyzny, iść przebojem na Daleki Wschód, i których przemożny wróg osaczył i wtrącił do więzienia. Wracają do nas żołnierze Polskiej Wojskowej Formacji we wschodniej Rosji 5 ej Dywizji Syberyjskiej piątej jednostki bojowej byłej armji gen. Hallera.

Prócz aureoli męczeństwa, niosą oni inną jeszcze świętość - miłość ojczyzny, która kazała im znosić wszystkie cierpienia i nadzieję, że Polska, którą ujrzą własnemi oczyma, ta żywa i niepodległa, jest tą samą jaką widzieli tam, w tajgach syberyjskich, oczyma swej tęsknoty, jest naprawdę cudem ziemskiej szczęśliwości.

Niech bracia ich zamieszkali we własnej ziemi wyjdą witać ich zgodnie chlebem i solą i wprowadzą pod dach, który powinien być wspólnym, albo gdy tego zajdzie potrzeba niech zbiorą grosz, by ten dach im zbudować. Wieści zapowiadają przyjazd Sybiraków. Jadą o głodzie, wynędzniali, karmieni jedynie radością ujrzenia wkrótce kraju. Niechże więc cała Polska, jak długa i szeroka zapomni na chwilę o troskach i waśniach dnia codziennego i czynem miłości odwdzięczy się Sybirakom.

Koło „Opieki nad powracającymi z Sybe

rji" w Warszawie zwraca się do nas z prośbą o poparcie akcji pomocy dla tychże przez składanie ofiar darów i t. p. co też niniejszem czynimy polecając gorąco pamięci społeczństwa tych, którzy z biją em sercem wracają do ukochanej wolnej ojczyzny. Jakie też to będzie pierwsze wrażenie w wolnej Polsce... Niechże będzie najlepsze i w tym celu prośimy o składanie ofiar. Przyjmuje nasza Redakcja, albo też Bank Tow. Spółdzielczych Warszawa Jasna 1 na konto № 4518. W naturze zaś p. H. Wańkowa ezówna, Hotel Pretorja, ul. Dzielna № 17 (Redakcja „Rozwoju".)

KRONIKA

— Rachunki za telefony.

Urząd Telefoniczny zawiadamia pp, abonentów łódzkiej sieci, że na zasadzie § 21 i 22 taryfy telefonicznej, poczynając od dnia 1 | X r. b. rachunki za abonament telefonów wysyłane nie będą.

P. P, abonenci winni sami, bez specjalnych przypomnień uiścić opłatę za abonament telefonów każdego I go stycznia, kwietn a, lipca i października, nowi zaś abonenci w dniu włączenia telefonu do centrali.

Opłaty muszą być uiszczone najpóźniej w ciągu 7 dni od powyższych terminów, po upływie których telefon nieopłacony wyłączony zostanie z centrali, a po upływie następnych 7 dni zdjęty.

Opłaty kwartalne wynoszą:

za abona mt prywatny mk.	2100
„ „ zbiorowy	4050
„ „ publiczny	8550
„ aparat dodatkowy	1000
„ dzwonek	200
słuchawkę	200

Urząd telefoniczny mieści się przy ul. Przejazd nr. 38 w gmachu pocztowym, II-gie piętro.

— Spis ludności.

W lokalu biura spisu ludności (ul. Piotrkowska 17, druga brama, II piętro) odbędą się dziś w sobotę zebrania komisarzy spisowych, mianowicie dla przydzielonych do komisarjatu III, numery okręgów spisowych 81 do 99 o godz. 5, do komisarjatu IV, numery 211 do 293 o godz. 6, a do komisarjatu XI również o godz. 6 pop. Jutro w niedzielę o godz. 10 przed poł. odbędzie się zebranie komisarzy okręgów spisowych numery 100-118 komisarjatu III.

Dziś w sobotę dalszy ciąg egzaminów, mianowicie dla tych, których nazwiska zaczynają się na W, lub Z, jutro w niedzielę na A, do F, w poniedziałek na G, do K, a we wtorek na L, do N, wyłącznie. Po tym terminie nie będzie już egzaminów. Egzaminy odbywają się w czasie od 5 do 8 wiecz.

— „Święto dzieci".

(—) Z inicjatywy przedstaw Opiek Szkolnych w sobotę, dnia 24 bm. odbędzie się uroczystość „Święta Dzieci" dla upamiętnienia faktu wprowadzenia całkowitego obowiązku szkolnego na terenie miasta Łodzi.

Program uroczystości obejmuje:

a) Nabożeństwo w katedrze Św. St. Kostki o godz. 4 pp,

b) Pochód dzieci od katedry ul. Piotrkowską, Dzielną do Pl. Dąbrowskiego.

c) Poświęcenie kamienia węgielnego pod pomnik przy ul. Dzielnej w parku kolejowym.

— Z Komitetu giełdowego łódzkiego.

(k) Komitet giełdowy otrzymał zawiadomienie z magistratu m. Lwowa, iż gmina m. Lwowa pragnąc przyjść z pomocą budzącej się w kraju przedsiębiorczości przemysłowej, już na długo przed wojną stworzyła miejską wystawę okazów przemysłu krajowego, oddając na cele wystawy przestronne lokale w t. zw. pałacu Biesiadeckich przy pl. Halickim 10.

W myśl uchwalonego przez komisję przemysłową rady miejskiej regulaminu miejska wystawa przyjmuje w komisową sprzedaż wyroby przemysłu krajowego, pobierając minimalną należytość komisową wedle unormowanej taryfy.

Szczegółowych informacji zainteresowanym przemysłowcom udziela Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie (Chmielna 2) względnie Zarząd Wystawy.

— Nowe radjo.

W Warszawie ukończono budowę nowej stacji radjotelegraficznej o potężnej sile fab.

Fale elektryczne wysyłane z Warszawy dosięgają z łatwością wybrzeży amerykańskich. Skutkiem czego otrzymaliśmy bezpośrednie połączenie z Ameryką,

— Nowe wydawnictwo,

Otrzymaliśmy nr. 1 pisma „Brasil-Polonja" wydawanego w Rio de Janeiro, wydawanego przez znanego przyjaciela polaków p. Leoncio Correia. Wszystkie artykuły nacechowane są go sympatją dla naszego narodu.

Komunikaty

— Zabawa taneczna.

Dnia 24 bm. od godz. 8-ej Związek Majstrów Fabrycznych Rzeczypospolitej Polskiej urządza w Sali Tow. Gimnastycznego Zakątna 82 zabawę taneczną dla swych członków i wprowadzonych gości.

Przygrywać będą dwie orkiestry. Bufet na miejscu dobrze zaopatrzony.

Czysty dochód przeznacza się na zasilenie kasy budowy domu.

O liczne przybycie uprasza

(1) (3175) Komitet zabawy.

Cech Majstrów Piekarskich zwołuje Ogólne nadzwyczajne Zebranie na niedzielę dn. 2 września rb. o godz. 3-ciej po poł. w bardzo ważnych i pilnych sprawach.

Starszy Cechu

(3080) L. Meissner.

— Zebranie.

Cech Majstrów Szewckich wzywa swych członków na zebranie nadzwyczajne 25 b. m. do Cechu o godz. 4 p. p. w sprawie podatku dochodowego. Zarząd. 3173. (6)

Z kraju.

Otwarcie zjazdu dziennikarzy.

LWÓW (PAT) Dziś o godz. 11-ej przed południem odbyła się uroczystość otwarcie zjazdu delegatów polskich zrzeszeń dziennikarskich oraz pierwsze publiczne posiedzenie.

Na Zjazd przybyło przeszło 70 delegatów reprezentujących 18 zrzeszeń przedstawiciele duchowieństwa rządu i misji francuskiej, konsul angielski, oraz przedstawiciele innych instytucji rządowych, świata naukowego, artystycznego oraz instytucji kulturalnych i społecznych.

Pierwszy zabrał głos dr. Vogel.

Następnie zabrał głos Kazimierz Bartoszewicz, który zcharakteryzował pokrótce oba projekty Hymansa, przypomniał ofiary i cierpienia, poniesione przez Litwę, zwłaszcza w obronie wspólnej ojczyzny, zaznaczył zasługi Litwy za które Polska ją kocha i kochać nie przestanie wreszcie imieniem Zjazdu wyraził gorący protest przeciwko narzuceniu przez Ligę jednostronnej uchwały, dążącej do oderwania Wileńszczyzny od Polski.

Następnie przystąpiono do wyboru prezydjum.

Wybrani zostali: Jan Dąbski, prezes Syndykatu dziennikarzy w Warszawie, Stanisław Libicki z Warszawy, Kazimierz Tetmajer z Warszawy, Bolesław Marchlewski z Poznania, Hryniewicz z Wilna, dr. Beaupre i Radwan z Kalisza.

Na sekretarzy wybrano, między in p. Luciana Dąbrowskiego z Łodzi.

DZIENNIKARZE SKANDYNAWSCY W KRAKOWIE.

KRAKÓW 23 (PAT) Wycieczka dziennikarzy skandynawskich zwiedziła wczoraj zabytki miasta oraz fabrykę Zieleniewskiego, poczem udała się do Wieliczki. Po powrocie do Krakowa goście podejmowani byli przez syndykat dziennikarzy krakowskich poczem odjechali do Zakopanego a stamtąd do Lwowa.

MISJA FINLANDZKA W POZNANIU.

POZNAŃ, 23—9 (PAT) Dziś przybyła do Poznania delegacja wojskowa finlandzka. Na dworcu zebrali się liczni przedstawiciele władz wojskowych oraz reprezentacja francuskiej misji wojskowej. Goście zwiedzili wojskowy okręgowy zakład mundurowy, zamek i ratusz.

Dziennikarstwo

Wydawcy pism warszawskich onegdaj na konferencji postanowili podwyżkę ceny sprzedaży pism z dniem 1 października o 100 procent t. j. z 10 na 20 marek. Tego samego dnia odbyło się w lokalu klubu sprawozdawców parlamentarnych w sejmie łączne posiedzenie przedstawicieli wydawców oraz zarządu syndykatu dziennikarzy warszawskich, na którem to posiedzeniu wydawcy zaakceptowali uchwałę syndykatu dziennikarzy warszawskich w sprawie podwyższenia uposażenia współpracowników dziennikarskich o 100 procent od 1 października. W takim razie pensja współpracownika dziennikarskiego w Warszawie wahać się będzie między 120 a 200 tysięcy marek miesięcznie.

Z ostatniej chwili

NIE BĘDZIE ŚRODKÓW PRZYMUSOWYCH?

BUDAPESZT 23 (EE) Zapowiedziana nota ententy w sprawie Węgier Zachodnich, dotychczas nie została wręczona posłowi węgierskiemu w Paryżu. W tamtejszych kołach politycznych panuje na ogół nastrój optymistyczny. Wyrażane jest przekonanie, że porozumienie będzie osiągnięte.

GABINET WĘGIERSKI POZOSTAJE.

BUDAPESZT 23 (EE) Gabinet węgierski pozostanie na stanowisku, ponieważ projekt ustawy podatkowej wniesiony przez Hogednesa został przez Zgromadzenie uchwalony.

KOMUNIŚCI NIEM. PATRJOTAMI.

BYTOM. 23, (PAT) W tych dniach odbywał się w Katowicach zjazd komunistów niemieckich, na który również bardzo intensywnie zapraszano wszystkich radców załogowych, kopalń i hut górnośląskich. Agitacja bolszewicka jednak zawiodła. Z Polaków nikt się nie stawił. Kongres został zwołany na bezpośredni rozkaz Moskwy. Głównym celem jego było odmyślenie środków dla pozyskania radców załogowych, zwłaszcza z nad granicy polskiej. Agitacja bolszewicka jest szczególnie usilnie prowadzona w pow. katowickim i zabrskim, które obecnie są przedmiotem sporu co do podziału okręgu przemysłowego.

Warszawa. Według krążących tu pogłosek, poseł polski w Moskie Filipowicz, miał wręczyć rządowi sowieckiemu ultimatum.

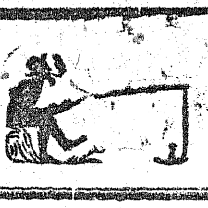

Przemysł, handel i finanse

Znaczenie targów wschodnich dla życia gospodarcz go Polski.

(ph) Z okazji zbliżających się Targów Wschodnich oraz połączonego z tem zjazdu kupiectwa polskiego wszystkich ziem polskich, delegat stowarzyszenia kupców polskich z okazji swego pobytu we Lwowie miał wywiad z p. Turskim prezesem wydziału wykonawczego targów wschodnich.

Zwiedziwszy plac wystawowy i w żywem tempie postępujące roboty, z przyjemnością można było stwierdzić, iż tereny wystawowe zostały najtrafniej wybrane w malowniczo położonym parku Kilińskiego (dawniej Stryjskim) dokąd sprężyści organizatorowie doprowadzili nietylko specjalną linję tramwajową od samej bramy wjazdowej parku, ale także i zdołali zbudować osobną bocznicę kolejową z piękną stacją ładunkową oraz magazynami kolejowemi.

Ilość zabudowanego terenu przenosi 20 tys metr. kwad. zostawiono zaś pod otwartem niebem zaledwie 6 tys. mtr. kw. co świadczy o licznym napływie eksponentów i wielkim powodzeniu wystawy, której objętość pod względem rozmiarów dochodzi do rozmiarów ostatnich wystaw w Lugdunie, mających za sobą już kilkuletnią tradycję doświadczenie i rozgłos.

Lista ekponentów, których liczba przekracza już 1000, jest zamknięta.

Mimo to, iż charakter międzynarodowy Targów miał być ich podstawą ilośc obcych eksponentów nie przekracza 20 % w czem widzimy również wielkie zainteresowanie targami ze strony rodzinnego przemysłu i handlu.

Z liczby eksponentów zagranicznych wykluczeni są niemcy, natomiast licznie są reprezentowane kraje ententy z Francją Belgją i Anglją na czele.

Czeski przemysł reprezentowany jest przeważnie w tych artykułach, których się nie wyrabia w Polsce, a w szczególności w maszynach dla obróbki drzewa, w maszynach dla fabrykacji maszyn, narzędzi itd.

Zainteresowanie targami wschodniemi jest istotnie ogromne nietylko w wyższych sferach handlowych, lecz w szczególności zagranicą; zapowiedziane są na Targi Wschodnie liczne wycieczki kupiectwa rumuńskiego, bułgarskiego, jugosłowiańskiego greckiego, tureckiego i. t, d. Jest rzeczą niesłychanie ważna. aby na Targi, Wschodnie oraz na wszechpolski zjazd kupiecki, polskie sfery handlowe przybyły gremjalnie w celu budowania nowych dróg polskiej ekspanzji handlowej na wschód i południo-wschód i nawiązania nowych, względnie odnawiania dawnych stosunków.

Podkreślić należy, iż zapowiedziany jest dla konania większych tranzakcji przyjazd licznych delegatów rządu bolszewickiego i ukraińskiego, który niewątpliwie przyjdzie do skutku, o ile formalności w ministerstwie spraw zagranicznych zostaną załatwione.

Oczywiście będą również reprezentowane poselstwa zagraniczne oraz konsulowie państw obcych mających swoją stałą siedzibę nietylko w ościennych krajach, ale i delegowani z dalszych ośrodków gospodarczych, interesujących się handlem ze wschodem za pośrednictwem Polski.

Jakkolwiek Targi Wschodnie są licznie obesłane przez przemysł, to jednak mające się dokonać tranzakcję mają szczególne znaczenie dla polskiego handlu tak importowego, jak specjalnie tranzytowego i należy mieć nadzieję, iż zorganizowane Targi Wschodnie będą znakomitym bodźcem i środkiem do rozwoju zagranicznego handlu polskiego.

Przypomnieć należy, iż podaż przemysłu na Targach Wschodnich będzie bardziej efektywną niż to miało miejsce na Targu Poznańskim, istnieje natomiast przekonanie, iż podaż ze strony handlu będzie również pozytywną. Szczególnie interesującym jest dla sfer bankowych fakt iż tranzakcje tranzytowe będą się odbywać przeważnie na akredytywy, gdyż kupiec zagranicą będzie chciał mieć gwarancę bankowe co do wykonania umów. Dla tem większego ułatwienia pokonywanych tranzakcji pożądanem byłoby. aby zawierane na Targach umowy amostawy sporządzane były na terminatkach togeirwych, przez co dałoby się uniknąć niejednego nieporozumienia. (2)

Równocześnie odbywający się zjazd wszechpolski kupców (dn. 20 i 30 września) zjednoczy niewątpliwie całe uswiadomione kupiectwo polskie, które nie może dać się wyprzedzić na rynkach wschodnich konkurencji zagranicznej.i niewątpliwie zdoła ująć w swoje ręce zarówno eksport, jak i tranzyt na wschód.

Kierownictwo wycieczki na zjazd kupiecki objęło Stowarzyszenie Kupców Polskich (Szkolna 10) gości zas przyjmować będzie kongregacja kupiecka oraz p. prezydent m, we Lwowie.

— **Giełda warszawska z 23 września.**

Dolary ameryk.	„	„		5650, 5550
Dolary kanad.	„	„		4.950
Marki niemieckie	„	„		54
Lilpop	„	„	„	3.775
Ostrowiec	„	„	„	2.275
Rudzki	„	„	„	2.700

Przemysł solny w Polsce.

Główne bogactwo solne Polski leży w pasie podkarpackim, gdzie znajdują się największe i najbogatsze kopalnie i warzelnie soli. W b, Galicji mamy następujące kopalnie: Wieliczka, Bochnia, Kałusz, Kosów (także warzelnie) i warzelnie: Stebnik, Lacko, Dolina, Bolechów, Drohobycz. Łanczyn, (w roku 1914 czynnym był jeszcze Delatyn).

W b. Królestwie Kongresowem mamy jedną warzelnię w Ciechocinku.

W województwie poznańskiem bogate złoża solne znajdują się w Inowrocławiu, Wapnie, Górze i Szubinie; zapasy s oli tych złóż wynoszą przypuszczalnie 250 miljonów wagonów. Z wymienionych salin wielkopolskich dostarcza nam obecnie soli Inowrocław, dostępne są też kopalnie w Wapnie; w Szubinie i Górze czynione były jedynie roboty poszukiwawcze. Pokład Inowrocławia można eksploatować tylko przez ługowanie i wywarzanie soli, gdyż w r 1907 Niemcy zatopili kopalnię przez niefortunne roboty ubezpieczające.

Pierwsze lata wojny odbiły się ujemnie na wydajności większości salin, jak również rok 1918, w którym wszystkie saliny, za wyjątkiem Kosowa, wykazują zniżkę wytwórczości. Dla Wieliczki minimum produkcji przypada na rok 1914, w którym to roku wydobyto 54,162 t. Wytwórczość Inowrocławia wykazuje pewną zniżkę w r. 1914 (26,977 ton lecz potem wznosi się stopniowo, spada jednak nagle w r. 1918 na 15,390 t. z 28,204 ton wyprodukowanych w r. 1917. Bochnia natomiast przeciwnie wykazuje stały wzrost produkcji, dopiero w 1918 widoczny jest spadek z 31,309 t. w r. 1917 na 24,456 t. Wydajność tej kopalni poprawia się jednak w latach następnych. Wydajność Stebnika spadła w r 1914 na 4886 t., w 1915 jeszcze więcej, bo na 3736 tonn Minimum produkcji przypada w jednak na rok 1918 — z 5074 t. soli otrzymanych w Stępniku w r. 1917— spada w 1918 r na 2581 t. W produkcji Lacka mamy dwa minima: w r. 1915 — 2131 tonn (w 1914 r. — 6160 t.) i w 1918 — 2424 t. (w r. 1917 — 6692 t.). Wytwórczość Doliny również wykazuje najsilniejszy spadek w r. 1915 -- 2240 tonn i 1918 — 2251 tonn.

Rok 1914 zaznaczył się dwukrotnem niemal zmniejszeniem produkcji Bendłowa która w tym roku wyniosła 2912 tonn,minimum jak przypada na 1915—1070wt.

Ogółem produkcja soli kuchennej (Nacl) wzrasta stale. W pierwszych latach wojny (1914—1915 spadła wprawdzie, lecz już w następnych, pomimo dośc silnych wahań, przewyższa znacznie przedowjenną.i w roku bieżacym, o ile będzie szła w tem samem tempie, co w ciągu pierwszych miesięcy — do 255,750 tonn (bez Inowrocławia), t. j. najwyższą ilość, jaką dotychczas otrzymano.

W roku 1920 przywóz soli do kraju wyraził się w sumie 64.952 tonn: lecz przywóz ten wysoki z początku zezsłego roku zmniejszył się stale ku końcowi.

W r. 1921 przywieźliśmy:

w styczniu — 310 tonn soli kuchennej w lutym — 375 tonn w marcu — 196 tonn, razem 8631 tonn soli kuchennej.

Pierwszy całkowity rok niepodległości Polski, tj. r. 1919 przyniósł zwyżkę w produkcji soli w stosunku do r. 1918 i do przeciętnej rocznej produkcji poprzedzającego dziesięcolecia. Jedynie wytwórczość Inowrocławia spadła z 15,390 tonn wyprodukowanych w 1918 r. na 10,318 t. w 1919 — tego samego rodzaju zmiana zaszła też w owym czasie w produkcji Kosowa; — obniżenie się wydajności tych dwuch salin nie wpłynęło jednak na zmniejszenie się ogólnej tendencji zwyżkowej.

Z dotychczasowej produkcji r 1921 daje się zauważyć silny jej wzrost w stosunku do lat poprzednich. Tak np. w lipcu 1919 r. saliny nasze dały 17.400 tonn, a przeciętna ich produkcja miesięczna pierwszych 5-ciu miesięcy roku bieżącego wynosiła 21.312 ton.

Przy dotychczasowej produkcji dowoziliśmy sól, gdyż własna nie wystarczała na pokrycie wewnętrznego zapotrzebowania. Przed wojną b. zabory pruski i rosyjski zmuszone były dowozić sol z zachodu i wschodu. Zaborowi austrjackiemu wystarczała własna produkcja i mógłby wywozić nawet pewne ilości soli do innych dzielnic, jednak rząd austrjacki, strzegąc swych praw monopolowych, prowadził gospodarkę solna rabunkowo, nie dopuszczał do wprowadzenia technicznych ulepszeń i wzmożenia produkcji. To też z początku naszej samodzielności wytwórczość salin małopolskich mogła pokryć zapotrzebowanie zaledwie 8 miljonów ludności, a w tym czasie produkcja Inowrocławia i Ciechocinka spadła w stosunku do r. 1914. W czasie okupacji sprowadzono z Niemiec przez administrację austrjacką i niemiecką razem około 33.500 wagonów soli.

W salinach naszych sa znacznebraki. inwentarz nie odnawiany od r. 1919, to też wciąż piętrzą się trudości w podniesieniu produkcji, a jednak wzrasta ona, jakieśmy widzieli, stale. To co mogło wystarczyć dla 8-u czy 10-ciu miljonów ludności. nie zaspokoi zapotrzebowania 30 miljonów, to też z początku naszego samodzielnego istnienia zmuszeni byliśmy przywozić sól z Niemiec, przywóz ten jednak zmniejszał się w miarę wzrostu wytwórczości własnej i zacieśnienia granic państwa polskiego do stanu dzisiejszego.

W kwietniu zaś nie mamy w oficjalnych danych statystycznych zanotowanego przywozu soli.

Wzmożenie więc produkcji so,il chroniąc nas od konieczności czyniena na ten niezbedny artykuł wydatków za granica, wpływa do pewnego stopnia naureguIowanie naszych stosunków walutowych. Powinniśmy dążyć do podnesiena wydajności naszyh salin na możliwie wysoki poziom. aby się uchronio od przywozu nietylko soli surowej. ale i wytworów przemysłu chemicznego którgo sól jest podstawą.

Borkowski	„	„	1.550
Żegluga	„	„	1.825
Bank Dyskontowy	„	„	2.500
„ Handlowy	„	„	2.225
„ Kredytowy	„	„	2.900
„ Zachodni	„	„	1.300

— **Giełda łódzka 23 września.**

Dolary ameryk.	„	„	5650
Franki francuskie	„	„	415
Funty angielskie	„	„	21500
Korony austryjackie	„	„	340
Korony czeskie	„	„	70
Marki niemieckie	„	„	54
5% Listy Zastawne m. Łodzi	„		220
4½%	„	„	212
6% Obligacje	„	„	83

Wpływy skarbowe.

Wpływy skarbowe z danin publicznych w b. Królestwie Polskiem i Małopolsce przyniosły razem za dwa ostatnie miesiace, z których są już dokładne obliczenia:

Kwiecień 1921: Ogółem 2 miljardy 438 milionów marek, w czem podatki bezpośrednie 255 miljonów, podatki pośrednie 657 miljonów monopole 896 miljonów, cła 227.6 miljonów, opłat należytności 278 miljonów odsetki za zwłokę, egzykucyjne, grzywny 23 miljony.

Maj 1921: Ogółem 2 miljardy 520 miljonów, w czem podatków bezpośrednich 289 miljonów, podatków pośrednich 838 miljonów, monopoli 991 miljonów, cła 205 miljonów, opłaty należności 294 miljonów, odsetki za zwłokę egzykucyjne, grzywny 10,4 miljonów.

Razem kwiecień i maj 5 miljardów 58 miljonów.

Pierwszy kwartał zaś 1921 dał: ogółem 4 miljardy 191 miljonów, w czem podatki bezpośrednie 612 miljonów podatki pośrednie 617 miljonow monopole 1 miljard 851 miljonów, cła 418 miljonów, opłaty należytości 681 miljonów odsetki za zwłokę, egzekucyjne, grzywny 13 miljonów.

Razem pięć miesięcy 1921: 9 miljardów 249 miljonów.

Dla porównania dodać można zestawienie z całym rokiem ubiegłym:

Rok 1920 cały: ogółem 4 miljardy 721 miljonów. a dwa miesiące kwiecień i maj 1921 ogółem 5 miljardów 58 miljonów, zaś pięć pierwszych miesięcy 1921 ogółem 9 miljardów 249 miljonów.

Jaki jest stosunek tych dochodów do ogółu w budżecie państwa?

Wydatki w budżecie 1920 r. wynosiły 70 miljardów, a wobec tego 4 miljardy 721 miljonów wpływów skarbowych z podatków itd. stanowiło 6.71 proc. wydatków.

Wydatki w budżecie 1921 r. w tych dwu dzielnicach wynoszą 196 miljardów, z czego przypada na pięć miesięcy 83 miljardy, a wobec tego 9 miljardów 249 miljonów wpływów skarbowych z podatków itd. stanowi już 11.9 proc. wydatków.

Więcej niż w roku ubiegłym, ale ciągle jeszcze za mało pisze, „Rzeczpospolita".

— **Kupcy we Lwowie.**

(k) Kongregacja oraz Stow. kupców i izba rękodzielnicza napiętnowały kilku kupców i przemysłowców, którzy próbowali podnieść ceny na czas trwania Targów wschodnich.

Wiceprezes komitetu obrony państwa, p. Jan Wąsung w wywiadzie z przedstawicielem sekcji prasowej Targów wschodnich stwierdził, że najważniejszą rzeczą jest obecnie uchronienie gości przybywających na Targi przed wyzyskiem oraz zapewnienie im względnie wygodnego pomieszczenia i utrzymania. Wszelkie próby wyzysku winny być piętnowane przez opinię publiczną. (5)

Handel tytoniowy w Czechach

Czeskie Biuro Prasowe donosi, że od dnia 22 b. m. obowiązuje w Czechach wolny handel tytuniowy. (6)

Potęga reklamy zagranicą.

Z okazji targu w Wiedniu „Neue Freie Presse" wydała osobny numer, liczący 106 stron inseratów. Za ogłoszenia te zapłaciły firmy 3,031,000 koron. „N. W. Tageblatt" zainkasował za insert 2,90,000 koron.

Ciekawi jesteśmy jak też zareklamują się w polskich pismach nasze firmy z okazji otwarcia targów wschodnich we Lwowie. — W Polsce firmy handlowe i kupieckie nie zdają sobie sprawy z potęgi reklamy, która często jest tajemnicą powodzenia.

Z ruchu wydawniczego.

Przewodnik po Gdańsku, opracowany przez dr. Mieczysława Orłowicza st. referenta turystyki przy Min. Robót Publicznych i prezesa Oddziału Warszawskiego P. T. K. wyszedł właśnie z druku nakładem Polskiego Tow. Krajoznawczego w Warszawie.

Stać się on winien niezbędnym towarzyszem podróży każdego udającego się do Gdańska, czy to w celach handlowych, czy dla zwiedzania miasta, daje bowiem zarówno dokładny opis zabytków miasta i okolicy jako też adresy wszystkich polskich urzędów stowarzyszeń banków, firm handlowych i innych instytucji tak w samym Gdańsku jak i innych miejscowościach terytorium wolnego miasta.

Przewodnik, który wydano nie dla celów reklamowanych, a zatem bez anonsów zawiera 124 strony białego tekstu petitem oraz plan miasta. Na skład główny otrzymała go Książnica Polska T. N. S. W.

Mumja.

(Ciąg dalszy).

— Na Boga, teraz znów zacznie się bieganina od początku!

Biednej gospodyni grube łzy poczęły spływać po policzkach.

— Tych pokoi nigdy nie wynajmę — zaszlochała. — Było już najmniej stu panów w ostatnich dwu tygodniach, wszystkim podobało się mieszkanie, ale wszyscy odchodzili gdyż głupi budowniczy nie dał drzwi wchodowych. Ten pan byłby również wynajął!

— Wskazała na mnie i poczęła ocierać łzy fartuszkiem.

— Czy chciał pan również wynająć te pokoje? — zapytał nieznajomy.

— Nie. Tamte dwa. Ale dziękuję za przyjemność, bym musiał systematycznie przez mój pokój przepuszczać obcych ludzi. Niech się jednak pan pocieszy, że i ja jestem już na nogach od dziesięciu godzin.

Ta krótka wymiana zdań obudziła w gospodyni iskrę nadziei.

— Panowie rozumieją się tak dobrze — rzekła. — Czy nie byłoby możliwe, aby panowie do spółki wynajęli te cztery pokoje?

— Dziękuję ślicznie! — zawołałem. — Nieznajomy zaś popatrzył na mnie uważnie, następnie podszedł ku mnie.

— Porządnie mnie zmęczyła ta szukanina — rzekł, — a te dwa pokoje podobają mi się bardzo. Cóżby zaszkodziło, gdybyśmy tak zrobili próbę?

— Przecie nie znam pana wcale — zawołałem poirytowany.

— Nazywam się Franciszek Beckers. Jestem bardzo spokojny, niewiele będę panu przeszkadzał. Jeśli panu nie będzie się podobało, będzie pan mógł wyprowadzić się w każdej chwili. Przecież to nie małżeństwo.

Nie odpowiadałem. On zaś mówił dalej:

— Moja propozycja jest następująca. Ogólna cena wynajmu wynosi dziewięćdziesiąt marek, z tego zapłaci każdy z nas połowę. Ja wynajmę te dwa pokoje, pan drugie dwa. Muszę tylko posiadać prawo swobodnego przejścia przez pański pokój, prócz tego chciałbym w pańskiej jadalni wypić rano kawę, gdyż nie jadam chętnie w sypialni.

— To jadaj pan w maleńkim pokoiku.

— Ten potrzebny mi jest — na inne cele. Zapewniam pana jeszcze raz, że nie będę dla pana wcale uciążliwy.

— No — odrzekł pan Beckers — na to nic poradzić nie można! Wobec tego nie pozostaje nam obu nic innego, jak wyruszyć na dalsze poszukiwania.

Jeszcze raz w górę po schodach, w dół po schodach? — Raczej łupać kamienie!

— Czekaj pan! — zawołałem. — Spróbuję zamieszkać razem z panem!

— A więc dobrze!

Gospodyni promieniała.

Napisałem karteczkę i poprosiłem ją, by przy pomocy kilku posługaczy sprowadziła moje kufry i skrzynie, potem oddaliłem się. Byłem głodny jak wilk i chciałem wpaść gdziekolwiek, by coś zjeść.

Już na schodach żałowałem mego postanowienia. Najchętniej byłbym wrócił i cofnął całe załatwienie wynajmu.

Na ulicy spotkałem Pawła Haase.

— Dokąd? — spytałem go.

— Nie mam dachu nad głową — szukam.

Słysząc to poweselałem zupełnie w przeświadczeniu, że mam dach nad głową. Udaliśmy się z malarzem do najbliższej restauracji, gdzie podjedliśmy sobie co się nazywa.

— Chodź pan dziś ze mną do Grietelma na ucztę do jego pracowni — zaproponował. — De Luxen będzie tam również. Wstąpię do pana.

— Dobrze — odpowiedziałem.

Gdy do mego nowego mieszkania powróciłem, przywieziono właśnie moje kufry. Posługacze i gospodyni pomogli mi; po upływie kilku godzin wszystko było wypakowane, oleodruki i figurki rozwieszone i poustawiane, skutkiem czego pokoje nabrały nieco z charakteru mego mieszkania.

Zapukano. Wszedł malarz.

— No, teraz wygląda tu zupełnie do rzeczy — rzekł.

— A chodź pan wreszcie, już dziewiąta godzina.

W niedzielę, dn. 25 wrzes. rb. o g. 3 pp., w Sali Koncertowej, Dzielna 18, wygłosi **odczyt** poeta gruziński,

SERGJUSZ KURULISZWILI (S. Tajfuni) na temat:

„Bolszewickie niebezpieczeństwo"

Bilety wcześniej nabywać można w Klubie Robotniczym P. P. S., Piotrkowska 83. a w dzień odczytu w kasie od godz. 1 pp.

3153B

TORF

dostarczam torfu w każdej ilości po cenie 300 mk. za 50 klg. Łaskawe zgłoszenia pod adresem: B. Malec Stoki—Piaski, Wielkopolska. (3110P

Nadszedł transport wódek poznańskich Hurtowy skład Feliks Szczeciński Piotrkowska 89. (3153)

Dyrekcja Tow. Kredytowego

m. ŁODZI

podaje do ogólnej wiadomości, że nieruchomość łódzka przy ul. Milsza pod № 819ᵉᵉ położona obciążona pożyczką Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi serji VII w ilości Rbl. 49,300, wskutek niezapłacenia raty listopadowej 1920 r i poprzednich w ogólnej sumie Mk. 13,590 fen. 68, sprzedaną została z licytacji publicznej, odbytej 15 września 1921 r. przed Notarjuszem Czesławem Chrzanowskim za najwyższy zaofiar. na licytacji szacunek w kwocie Mk. 21,000,000

Na zasadzie 90 Ustawy Towarzystwa w ciągu ośmiu dni od daty licytacji postąpiony został szacunek wyższy o jedną czwartą część i w tym celu sporządzony został odpowiedni protokół przed prowadzącym licytację Notarjuszem jak również złożono w kasie Towarzystwa ustanowioną kaucję Mk- 21,297,60

Wobec powyższego, Dyrekcja wyznaczyła termin do nadlicytacji na 5-go października 1921 r. mającej się odbyć w Kancelarji Wydziału Hipotecznego w Łodzi przy ul. Pomorskiej pod № 21 przed Notarjuszem Czesławem Chrzanowskim.

Nadlicytacja rozpocznie się od sumy Mk. 26,250,000.

W nadlicytacji może brać udział nie tylko ten, który otrzymał przybicie nieruchomości na licytacji i osoba, która następnie wyższy za nią postąpiła szacunek, ale i każdy mający chęć kupna na warunkach licytacyjnych. Przybicie nieruchomości następuje na rzecz, tego który w czasie nadlicytacji najwyższą postąpił cenę.

Przystępujący do nadlicytacji, obowiązany jest złożyć notarjuszowi, przed którym sprzedaż jest odbywaną, **vadjum w sumie Mk. 21,297,60 w gotowiźnie albo w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi.**

Jeżeli w terminie do nadlicytacji wyznaczonym, nie stawi się nikt ze współubiegających się ani też osoba, która postąpiła wyższy o jedną czwartą cześć szacunku, wówczas przybicie nieruchomości następuje na rzecz tej ostatniej, która obowiązaną będzie dopełnić warunków licytacyjnych.

Do stawienia się w tym terminie żadne wezwania wręczone nie będą a tak nabywca nieruchomości, jak i postępujący za nią wyższy o jedną czwartą częśc szacunek, obowiązani są sami dopilnować oznaczonego terminu.

Po sprzedaży nieruchomości w drodze nadlicytacji, nowe postąpienie wyższego za nią szacunku nie jest już dozwolonem.

(3155-K-1

Warszawskie Akc. Tow. Pożyczkowe (Lombard) Zachodnia 31 zawiadamia, że d. 6 października odbędzie się w sali licytacyjnej przy ul. Zachodniej 31 **Licytacja** celem sprzedaży zastawów niewykupionych we właściwym czasie Podczas licytacji prolongata przyjmowaną nie będzie.
(3159P)

BIAŁA SALA
Hotel Manteuffel
dn. 27 września w sobotę
Wielka Zabawa Taneczna
Początek o godzinie 10 wieczór — do rana.
Orkiestra Symfoniczna. 3170B

Dla Amerykanina!
Ładny
plac handlowy
2,000 łokci kwadratowych w śródmieściu przy tramwaju, nadający się na skład drzewa, żelaza lub na inny interes handlowy — okazyjnie do sprzedania.
Bliższa wiadomość: Łódź, ul. Południowa 6, m. 6, II piętro, front. MAJEWICZ, codziennie od 8 do 10 rano. 3116B

Powiększona w 1921 roku
największa w kraju
FABRYKA
PILNIKOW i NARZĘDZI
założona w 1852 roku
Granebs i Kozłowski
t. z. o. p.
Bydgoszcz, Marcinkowskiego 7,
— — poleca: — —
Pilniki wszelkiego rodzaju
Narzędzi do obrabiania metalów
Duży wybór narzędzi stale na składzie.
Oferty, kosztorysy na żądanie.
3150B

Lekarz dentysta
A. Kronicka
powróciła
ul. Wschodnia 72.
(3182W)

Dr. K. Karnicki
choroby oczu
przyjmuje od g. 6 7
Piotrkowska 165
(5 68W)

2 pokoje
z używalnością kuchni od[illegible] najmę chrześcijańskiej nie[illegible] licznej rodzinie. Oferty pod Samotny w Rozwoju [illegible]

Dr.
Leon Szaverowicz
Akuszerja i choroby kobiec[illegible]
KROTKA 8.
563B

Dr. Artur Banasz
urolog.
(Choroby nerek, pęcherza dróg moczowych, chron. rzeżączka)
przyjmuje od g. 5 do 7.
Moniuszki № 11.
2851—K

Młoda i zdolna biuralistka z dokładną znajomością bu[illegible] terji i korespondencji, b urz[illegible] niczka instytucji komunalnej [illegible] szukuje posady. Oferty pro[illegible] składać do admin. „Rozwoj[illegible] pod lit. „H T" (3[illegible]
Potrzebny zaraz zdolny[illegible]

Dr. Prybulsk[illegible]
Zawadzka 1.
choroby skórne włosów, we[illegible] ryczne moczopłciowe (niem[illegible] od. od 9—1 i 4—8; od [illegible] dla pań. 2928-[illegible]

Stenografj[illegible]
polskiej i niem. udzi[illegible]
ALBERT LEDER[illegible]
Dzielna 36 b. 31.[illegible]

sklep
kolonjalno spożywczy, w[illegible] z mieszkaniem i oświet[illegible] niem elektrycznym do spr[illegible] dania. Wiadomość Milsza [illegible]
(2140)

„Eugenja z Łodzi"
prosi oficera jadącego 29 b. r. do Zgierza o wiad[illegible] mość pod „Eugenja" do B[illegible] ra ogłoszeń „Promień" Pi[illegible] kowska 81. (314[illegible]

Urządzenie fryzjersk[illegible]
do sprzedania Przejazd „Meteor." (315[illegible]

Dr. med. Z. Go[illegible]
wznowił przyjęcia
godz. przyj. od 10½-2 [illegible] od 6—8 w.; dla pań 5—6[illegible] ul. Andrzeja Nr. 3 [illegible]
(3033B[illegible]

O. ALTENBERGE[illegible]
CEGIELNIANA 81
choroby nosa, gardła, us[illegible] od 10½ — 11½ i od 4½ — 7 wiecz.

Z powodu wyjazdu

za aż do odstąpienia umeblowane, 2 pokoje z kuchnią, elektrycznym oświetleniem w d. wśródmieściu.

Oferty proszę składać do niniejszego pisma pod lit. „S P"
3163B

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe (LOMBARD)

ul. Zachodnia № 31,

zawiadamia że przyjmuje do komisowej sprzedaży z wolnej ręki, bądź z publicznej licytacji złoto, srebro, platery, ubrania, obuwie i towary. Sprzedaż odbywać się będzie w parterowym, frontowym lokalu przy ul. **Zachodniej № 31.**
3160B

Dyrekcja gimn. państw. im M. Kopernika

podaje do wiadomości, że **egzaminy dla eksternów** na świadectwa z 4 i 6 klas rozpoczną się dnia 26 września o 5 **godz.** pp.

Dyrektor
JAN CZERASZKIEWICZ.

3181B

Podziękowanie.

Wyrażam słowa gorącego podziękowania p. Danielowi Pajesowi, zam. w Łodzi przy ul. Andrzeja 29 za bezinteresowne oddanie zagubionych przezemnie rzeczy o wart. miljona mk.

Jerzy Imszeniecki Noworadomsk-Ładzice.

Gabinet lekarsko-dentystyczny

Dr. Stefana Miłodrowskiego

b. lekarza Szpitala Dzieciątka Jezus

ul. Emilji № 6

przyjęcia: 10-1. i 4 7

(3172W)

różne

Młodzieniec z 7-kl wykształceniem z praktyką biurową władający polskim i niemieckim językiem poszukuje odpowiedniej posady Oferty sub "R„
2095—1

Przybłąkał się pies rasy wilczei Szosa Pabjanicka 23 G Gerbich
286—1

Kobieta lub dziewczyna do kuchni potrzebne Zielona 3 stóż wskaże Kawiarka potrzebna Piotrkowska 45 cukiernia.
2111—1

Przybłąkał się pies duży czarny Odebrać można za zwrotem kosztów Zakątna 36 Damsz.
2102—3

Zaginęła suka rasy Doberman barwy brązowej ciemnawej bez żadnych oznaków uszy obcięte i ogon tylna lewa noga trochę osłabiona nad oczami kułeczka jasno brązowe
2078—1

Potrzebna chemiczarka Konstantynowska 36 pralnia
2081—3

Chłopiec i dziewczynka na posyłki potrzebni zaraz 6 Sierpnia 10 Harriers
2054—1

Potrzebna służąca do wszystkiego umiejąca gotować ul Piotrkowska 189 m 11
2071—3

Zagubione dokumenty

Skradziono dwa paszporty polskie na imię Józefa Antoniny Gralów wydane Wola Weżykowa
1790—1 e

Kaufman Mindle zagubiła paszport niemiecki wyd w Pabjanicach
1457—1

Rajkowski Bolesław zagubił paszport wydany w Nowym Jorku przez konsulat polski łaskawy znalazca zechce odesłać Ludwiki 31 4
1910—1

Jakób Kon zgubił paszport okupacyjny za № z 3763 i kartę powołania z 1891 roku
1939—1

Hornung Rudolf Zgierska 108 zagubił karte bezterminowego urlopu wydaną w P K U w Łodzi
1959—1 e

Stefański Józef, Główna 16, zagubił paszport familijny niemiecki wyd w Łodzi
1932—1

Pilicer Abram, Sienkiewicza 63 zagubił dowód osobisty wyd w Łodzi.
1936—1

Szulcow Lidja Zielony Rynek zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.
1955—1

Pelcman Ita. Pomorska 67, zagubiła paszport niemiecki wyd w Łodzi.
1940—1

Dwojra Goldman urodzony w roku 1880 zam eszkał w Bełżycach zagubiła paszport polski wydany w Bełzycach ziemia Lubelska
1876—1

Malc La busz, Cymmera 9, zagubił paszport niemiecki oraz kartę bezterminowego urlopu wyd w Łodzi
1915—1 e

Moszek Majer Weishendler zam w miasteczku Przysucha pow. opoczyński zagubił karte urlopowania bez terminowego wyd. w P K U Radom.
1926 1 e

Zaginęła matrykuła na imię Salomei Bornsteinówny wydana ze szkoły p. Sinnickiej Główna 17
1934—1

Skradziono portfel z paszp. niem. i ros. na im, Wojciecha Stasińskiego y gotówką 4000 mk. i znaczki związkowe na 2500 mk.
1989—3

Zaginęła legitymacja od paszportu wydana w fabryki Liske i Kajlich i metryka urodzenia z roku 1904 na m.ę Władysława Lubeckiego
2009—3

Zaginęła karta urlopową wyd w P K U 28 p. w Łodzi na imię Jakób Bran paszp. ros. wyd. z gm. Skierniewka lewa pow. Skierniewicki
2043—3

Zaginęła matrykuła wyd. na imię Augustyniaka Antoniego ucz. kl VII gimn. miejskiego w Łodzi.
1981—1

Andrzej Dziewisz zagubił paszp. wyd w gm. Morawica pow Kieleckiego
1984—3

Rajewski Tomasz zagubił tymcz. zaświadczenie demobilizacji Aleksandrowska nr.48
2103—3

Kawnik Antoni Piwna 41 zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi.
1867—1

Szlama Icek Leslan Brzezińska 53 zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi
18?0—1 e

Zgubiono paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Ida Ludwika Bennich N 2056 Wólczańska 140.
1873—1 e

Góra Józef Kielma 2, zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi
1940—1 e

Zagubiona została karta pobytu wydana przez starostwo miasta Łodzj na imię Alfred Stiller
—2

Banasiak Roman, Nowaka N 16 zagubił tymczasowy dowód osobisty i kartę bezterminowego urlopu wyd. w Łodzi.
1966—1 e

Dwojra Goldman zagubiła paszport,
—2

Szkuleti Alfons Jasna N 4 zagubił kartę bezterminowego urlopu wyd, w Łodzi
2031—2

Skouka Kazimierz Stara Mania zagubił kartę bezterminowego urlopu wydana w P K U w Łodzi
2012—2

Zaginął paszport niemiecki familijny wydany w Łodzi na imiona Mojsze Krause Raszka Krause i Uszer Krause
1975—2

Hotszajn Sara zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi
1976—2

Ryszard Ejbich zam przy ul Wjazdową N 4 Karolew zag paszport niem. wydz w Berlinie
1978 —2

Alfred Grunbaum Grabowski zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi
20842—

Cherudziński Edward Petersburska 6 zagubił kartę bezterminowego urlopu wyd. w Łodzi
—2

Zieliński Józef Pomorska 117, zagubił paszport rosyjski wyd. w Grabowie oraz legitymację chlebową na 4 osoby
1060—3

Koczuba Władysław zagubił karte bezterminowego urlopu wydana w 3 p wojsk kolejowych w Poznaniu.
—2

Skradziono kartę bezterminowego urlopu wydana w P K U Warszawa na imię Bolesława Kloczkowskiego
1957—2

Tust Józef zagubił paszport polski wydany w Łodzi —

Bendch Ida zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi
1974—2

Zgubiono paszport rosyjski Sadowskiej Leokadja ul Konstantynowska 104
2105—3

Józef Kaczor zagybił karte bezterminowego urlopu wydaną w P K U w Łodzi oraz paszport niemiecki wydany w Łodzi.
2105—1

Gerszman Majer zagubił weksel in blanko na sto tysięcy marek płatny do października 1921 r wystosowany przez Józefa Durnego ostrzega się przed kupnem takowego gdyż zastrzeżenie zrobione.
2107—1

Rohrman Michał zagubił patent na prawo sprzedaży owocu na rynku oraz kartę powołania wydaną w Łodzi ul. Brzezińska N 4
1941—3

Jakób Blankiet zagubił legitymację węglową wydaną przez Resursę Rzemieślniczą w Łodzi za № 4058
2116—1

Zaginął czarny portfel zawierający pieniądze dowód osobisty wydany przez magistrat w Kutnie na imię Jan Pafal
2113—3

Furmanek Jan zgubił kartę zwolnienia roczn. 1893 wydaną w 4 zapasowej Kom. Sanitarnej w Łodzi
2098—3

Kaźmierczak Janina Słowiańska 5 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi
2095—3

1,000 marek nagrody zagubiony został portfel zawierający paszport karta bezterminowego urlopowania na nazwisko Olszer Fabjan wyd, w Łodzi oddać proszę na Andrzeia 58
2057—3

Adam Romanowski zagubił dowód osobisty kartę bezterminowego urlopu i metrykę ślubną i 40,000 marek na dworcu kaliskim dnia 22—9
2070—3

Waltman Mates z Ozorkowa zgubił kartę zwolnienia z roku 1892 wyd w Łęczycy
2067—3

Zaginął paszport niemiecki na imię Gena Lipnowska wydany w Koninie.
2101—3

Tomalakowi Wawrzyńcowi zaginął paszport polski wydany w Lutomiersku
2048—3

Miniszewski Wojciech Pomorska 70 zagubił portfel wraz paszportem rosyjskim i niemieckim wyd. w Łodzi oraz inne dokumenty
2075 —3

Miniszewski Józef Pomorska 70 zagubił kartę bezterminowego urlopu wyd. w Łodzi
2072—3

Skradziono portfel 20 dolarów kartę bezterminowego urlopu książkę legitymacyjną na imię Niedźwiedzkiego Kajetana
2041—3

Jakób Blaszczyk zagubił kartę węglową wydaną w Łodzi
2044—1

Skradziono paszport niemiecki wydany w Sieradzu na imię Wawrzyniec Lenicki
—3

Oskar Sommer zgubił paszport niemiecki wydany w Berlinie
2046—3

Szlama Goldberg zagubił paszport polski tymczasowy wydany w Łodzi.
—3

Pietrzak Franciszek zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi
2028—3

Józef Pawiak zagubił legitymację chlebową na 3 osoby wydana w Łodzi
—1

Antosiak Marja Szosa Brzezinska 24 zagubił kartę naftową
2001—1

Świercz Otylja Łagiewnicka 30 zagubiła paszport rosyjski wydany w Woli Wężykowej
2088—3

Jagieło Stanisława zagubiła paszport polski tymczasowy wydany w Łodzi
2100—3

Jatczak Kazimierz Zawadzka 35 Bałuty zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi
2084—3.

Zgubiono paszport niemiecki na nazwisko Otylja Neuman Nowo— Zarzewska 23
2092—3.

Gina Fajnerówna zgubiła paszport polski wydany w Łodzi.
2063—3

Gonera Roman Emilji 52 zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Grudziądzu
2076—3

Szlama Goldberg Nowaka 21 zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi
w—3

Kapela Elzbieta Młynarska 35 zagubiła patent na handel towarami wydany w Łodzi
2079—3

Klimkiewicz Feliks Rozwadowska 26 zagubił paszport familijny niemiecki wydany w Łodzi
2083—3

Markus Stanisław zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Łodzi.
2053—3

Hawa Fajngold zagubiła dowód osobisty wydany w Łodzi i kartę węglową
2056—3

Witaszewski Jakub Szkolna 16 zagubił kartę węglową
2055—1

Kuperberg Majer zagubił paszport polski wydany w Łodzi
2066—3

Sender Jen zagubił portfel wraz kartę bezterminowego urlopu wydaną w Łodzi.
2062—3

Skradziono legitymację urzędniczą Stefanji Polanowskiej st. kanc. Łókiego Urzędu Miar, wydaną przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu.
1997—1

Giela Ruchla Kleber Berka Joselewicza 6 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi i rosyjski wydany w Węgrowie
2075—3

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A. Kupuję futra, zakiety karakułowe, tokowe garderobę, bieliznę, dywany, meble, maszyny do szycia, płacę najlepiej. Wólczańska 43, Chrzanowicz.
3572—00

A! Meble łóżka szafy bieliźniarkę umywalnię leżankę otomanę lustra kredens stół krzesła biurko zegar róg jeleni sprzedam tanio Piotrkowska 223—3 front.
1831—3 e

A.A.A. Kupuję meble dywany futra bieliznę, garderobę maszyny do szycia Płacę najlepiej Łaźnik Benedykta nr. 28 m 13 parter
1555—11

A!A! Kredens oszklony z lustrami stół krzesła łóżka materace szafy otomanę biureczko dywany sprzedam Piotrkowska 261—4 II piętro front.
1905—7 e

A!A! Kupuje meble, dywany garderoby, futra maszyny do szycia Wainrach Benedykta 19 1912—7 e

A! meble różne dębowe sprzedam Sienkiewicza 59 m 21 oficyna II wejście pierwsze piętro 2061—4

A! Meble massywn dębowe sprzedaję Kaczorowski Piotrkowska 35 (podwórze) 1?7—2

Bacznoćć z powodu wyjazdu sprzedam dom z 18 mieszkań z sklepem cena 2 i pół miljona wiadomość Łagiewnicka 4? Lange, 1987—1

Sprzedaż i kupno domów od 700 tys. do 50 miljonów. Fabryki od 4 do 100 miljonów, młyny wodne parowe od 7 do 30 miljonów, majątki ziemskie od 8 do 40 miljonów, gospodarki od 5 do 15 miljonów. Sklep od 100 tys do miljona kawiarnie sklep dla rzeźnika z całem urządzeniem restauracje i t p. Piotrkowska 284-51 Górny Rynek.
1835—2 e

Jest suczka do sprzedania rasy wilczej wiadomość Benedykta N 88 —1

Sprzedam łóżka szafę otomanę stół krzesła biurko Piotrkowska 189—9. 1875—1 e

Do sprzedania bilard piramido wy w dobrym stanie biloże słoniowej kości cukiernia Główna № 49 1959—2 e

Sprzedam beczkę cynkową duża do nafty wiadomość ulica Ogrodowa 60 u właściciela
1956—1

Kupuję i sprzedaje domy majątki ziemskie gospodarstwa rolne młyny place sklepy Andrzeja 9—15 Pawłowski
1927—6

Sprzedaż bielizny trykotowej Pusta 11 ml 1929—1
cz p n

Fortepian skrzydłowe tanio do sprzedania Pańska 95 oficyna I piętro m 45 —2

Niebywała okazja sprzedam letnisko z wszelkiemi wygodami cena 5 miljonów wiad. Łagiewnicka 42 Lange —1

Rower w dobrym stanie wolne koło, do sprzedania Pańska 105 w sklepie tamże meble różne do sprzedania —2

Do sprzedania rondel i kociołek miedziany nowe Chojny piwiarnia 5 S. Chures 1
s n

Zdatne na małe przedsiębio rstwo dom mur parter 3 pokoi i kuchnia mała sala, elektr. s.je ogródek stajnia (ewentualnie z meblami do sprzedania) posr z dnicy wykluczeni) dowiedzieć się Słowiańska 14 m 12 Dr eć
1975esler

Salonik stary kredens i stół sprzedam Ewangielicka 9 II p
2082-1

Sklep spożywczy z powodu wyjazdu sprzedam Przejazd 70 —2

Do sprzedania mandolina z futerałem lustro tremo i biurko małe Wólczańska 79 m 16 oficyna 20?8—1
cz s

Do sprzedania urządzenie sklepowe Andrzeja 40 2043—2

Sprzedam szafę parę łóżek lustro duże i salonik jedwabiem kryty Krucza 4 m 18
2040—3

Place w Nowych Chojnach koło Paradnej sprzedam wiadomość Anny 19—16
2008—2

Maszyna szewcka do sprzedania 6-go Sierpnia 18 m 18
2068—2

Sklep do sprzedania Lutomierska N 111 2065—2

Kupię szafy apteczne składu aptecznego Przejazd N 59 gospodarz 2064—1

Kto chce sprzedać używane lub nowe rzeczy obuwie sprzęty domowe towary meble wszelkie przedmioty niech przyniesie do domu komisowego Marji Czempik ul Główna 17
2059—10
w i p.

Meble używane sprzedam Piotrkowska N 134—g II piętro oficyna. 2052—2

Oficyna o 6 mieszkaniach z szopą komórkami i jatką frontową ogrodem plac 40x70 wiadomość Kilińskiego 106 m 16
2050—1

Sklep spożywczy do sprzedania bez towaru przy ulicy Rzgowskiej 91 wiadomość tamże od 5 do 7 wiecz.
2085—2

Sprzedam salonik mahoniowy modny zaraz tanio Rzgowska 81 gospodarz 2082—2

Piwiarnia do sprzedania w dobrym punkcie 5 pokoi elektryczność wiadomość Anny 51 w piwiarni 2094—2

Do sprzedania mały salonik kryty jedwabiem, wiadomość Ogrodowa 26 sień 3 m 4 od godz. 5—7 wiecz. 2087—2

Do sprzedania kilka mniejszych i większych domów i place z ogrodem przy tramwaju wiad Piotrkowska N 41 m 42 Denel
2015—2

Do sprzedania dom murowany 9 mieszkań Nowo Zarzewska 35 2174—3

Salonik czerwony do sprzedania Piotrkowska 120 m 11
2110—2

Sprzedam fuksa do pieca Hoffmanowskiego Cegielnia Łódź Radogoszcz A. Hilt. 2090—1

Lustro sprzedam bez ram Piotrkowska 225 skład Nasion 2089—3

Do sprzedania cynkowy rezerwoar do nafty wiadomość Kilińskiego 99 m 9 2005 1

Z powodu wyjazdu sprzedam 2 maszyny do szycia „Singera" wiad. Przejazd 76 m 19 w podwórzu 1998—2

Sklep spożywczy do sprzedania dobrze prosperujący z powodu śmierci męża Nowe Chojny przy ul. Rzgowskiej 112
2015—2

Wóz w dobrym stanie do sprzedania Lutomierska 40 Bałuty 1861—1

Maszynę do szycia Singera sprzedam Franciszkańska 39 m 11 1976—1

Do sprzedania garnitur mebli wyściełanych łóżko żelazne z siatką i kuchnia amerykańska wiadomość Kilińskiego 99 m 9
002—1

Kawiarnia wraz odstąpieniem dwóch pokoi i kuchni oraz pies bernardyn do sprzedania wiadomość Krzywa 2 róg Dąbrowskiego koniec Kilińskiego
1946—2

Dwa domy z ogrodami murowane za 3 i 4 miljony sprzedam Aleksandrowska 74 mieszkanie 10 2006—2

Duży wybór domów od 750 tysięcy do 15 miljonów sprzedam Aleksandrowska 74 m 10
2067—2

Maszyna do cholewek „sztryk kopf" sprzedam ul. Wólczańska 154 m 10 1970—2

Sprzedaż mebli, łóżka z materacami stół krzesła otomana tremo kredens szafa bieliźniarka i kuchenne urządzenie Sienkiewicza 89 m 10 1971—2

Okazyjnie do sprzedania gabinet skórą pokryty salon sypialny jadalny lampy, dywany etc. handlarze wyłączeni wiad. u dozorcy Piotrkowska 99
1955—1

Dom do sprzedania murowany na Slezyngu wiadomość Tatrzańska 11 dawniej (Graniczna) Kierańczyk wskaże 194?—1

Kleinerer Icek zgubił dowód osobisty wydany w m Łodzi Nowo Cegielniana 38
1944—2

Sprzedam sklep z mieszkaniem i cukiernicze przyrządy Aleja I Maja 52 (Pasaż Szulca)
2042—2

Odstąpię 2 pokoje z kuchnią i sprzedam meble wiad. w hotelu „Savoy" u p Krysztofiaka.
2035—1

Do sprzedania miech kowalski i narzędzia kowalskie i ślusarskie i wozy wiadomość ul. Andrzeja 60 Rybarkiewicz
2037—2

Rożne:

A!A!A!A! Obrączki ślubne pierścionki kolczyki zgwarancją za złoto duży wybór różne fasony zegarki zegary poleca polski sklep zegarmistrzowsko jubilerski Jan Placek Brzezinska 10 przy sklepie zakład reperacyjny.
w—27

Akuszerka R. Pipikowa Piotrkowska 132 m 14 Dla pań przyjezdnych pokój
k—1435—2

AAAA Ważne dla kupujących nadeszły w wielkim wyborze jesienne i zimowe towary na damskie i męzkie ubrania i kostjumy B ałe towary surówka podszewki wata oraz inne towary. Ceny przystępne Kilińskiego 40 m 10 II p fr
1964—4

Stróż potrzebny wiadomość w aptece Zgierska 54 róg Aleksandrowskiej
1963—1

Pracownia haftów ręcznych Wandy Bassówny poszukuje zdolnych hafciarek Nawrot 8 lewa oficyna parter od 1 do 7 po południu
1911—1

Egzaminowany szofer z długoletnią praktyką przeprowadza samodzielnie gruntowne reperacje poszukuje posady na wóz osobowy lub ciężarowy w miejscu lub na prowincji Łaskawe zgłoszenia pod „Egzaminowany do adm. Rozwoju
2011—1

Chrześcijanka poszuk. posady za gospodynię obeznana z miejskim i wiejskim gospodarstwem i szyciem wiad ul. Pańska 103 m 38 u Liberdy
2021—2

Mieszkanie 3—5 pokoi ewent umeblowane poszukuję cena obojętna Wiadomość Nawrot 8 m. 27
1839—1

Potrzebny chłopiec do nauki techniczno dentystycznej Gdańska 67 Śliwinski
189?—1

Kasjerka pisząca na remingtonie potrzebna apteka Przejazd 91
1833—

Inżynier z solidną praktyką w przędzalnictwie bawełny z bardzo dobremi referencjami poszukuje odpowiedniej pracy Łódź Zgierska 57 apteka Moczulski.
1913—1

Potrzebna inteligentna panienka do 3 ga dzieci w charakterze nauczycielki do Pabjanic Oferty proszę złożyć w kasie k na Luna w Łodzi
3112—1

Jenne femme parisienne cherche bonne occupation la journee Jakupczak 6 nie Chłodna
1884—2

Służąca potrzebna zaraz do wszystkiego Gdańska 67 Śliwinski
1895—1

Fortunę dajemy mającym zamiar kupić domy wille majątki ziemskie gospodarki hotele fabryki maszyny apteki drogerje interesy handlowe i t p w moich biurach Handlowo Pośrednczych Taszycki Łódź Piotrkowska 90 telefon 840 Bydgoszcz Dworcowa 13
1604—7

Młode bezdzietne małżeństwo poszukuje pokoju umeblowanego oferty do Rozwoju pod S. G.
1743—1

Młody człowiek z średnim wykształcenem uczciwych rodziców poszukuje jakiegokolwiek zajęcia Wiadomość Zakąt na 68 sklep
1416—1

Uczeń 8 kl udziela korepetycyj po cenach przystępnych Piotrkowska 188 sklep
1920—1

Dwie panienki poszukują jakiejkolwiek posady łaskawe of. w Rozwoju pod dwie panienki
w—2

Bieliźniarki z maszynami i bez maszyn do tańszej bielizny potrzebne zaraz Dzielna I front 1 p m 7 Progres
14—5252

Potrzebny chłopiec na posyłki Cegielniana 35 Korubrot
935—1

Potrzebna dziewczyna do służby Nawrot 58-a m. 6 od 5 do 7
1914-2

Potrzebny zdolny czeladnik na damską robotę wiad. Aleksandrów przy Łodzi Ogrodowa № 12 sklep obuwia
2014—1

Potrzebne są zdolne podręczne do pracowni Zenobji Piotrkowskiej Piotrkowska 40
1958—1

Potrzebni chłopcy do terminu do ślusarni pierszeństwo mają którzy umią już coś robić Łąkowa 22
1954—2

Potrzebne dziewczęta do kuchni Restauracja „Louvre" Piotrkowska 86
1937—2

Młody człowiek poszukuje posady magazyniera lub pomocnika buchaltera Oferty sub A R do red Rozwoju
1965—2

Panienka z dobremi świadectwami poszukuje posady ekspedjentki w jakimkolwiek sklepie oferty do Rozwoju pod Ekspedyjentka
197?—3

Poszukuję pokoju z kuchnią lub bez ale dwuch osób wzamian mogę zająć się gospodarstwem lub kuchnią Łaskawe zgłoszenia do Rozwoju sub B M
1860—1

A A A kursy stenografji Pusta 13 I piętr m 6
c—4

Potrzebna służąca do wszystkiego Gdańska 90 róg Andrzeja I p
c—3

Potrzebna prasowaczka do koszul i drobiazgów pralnia Cegielniana 9
1996—I

Potrzebna służąca do wszystkiego z łaszać się Konstantynowska № 15mleczarnia
1958—I

Potrzebna służąca do kuchni umiejąca gotować Długa 90 p.
1919—1

Poszukuje jakiejkolwiek posady. Najchętniej jako magazynier lub ekspedjent. Posiadam dobre świadectwa wojskowe Oferty do Redakcji Rozwoju sub „Tad S"
1966—2

Pokoju umeblowanego lub dwóch czy więc j poszukuje w okolicy Górnego Rynku lecz zupełnie z oddzielnem wejściem. Może być zaraz lub później. Cena obojętna. Oferty pod „Górny Rynek" w Rozwoju.
1968—1

Przyjmę ucznia na mieszkanie Juljusza 28 m 52
1999—2

Potrzebna służąca do wszystkiego Nowo-Cegielniana nr 40 m 9
2000—1

Potrzebna panna na stałe do sprzątania z szyciem Benedykta 10 m 17
2024—1

Przyjmuje obstalunki modnych haftów ręcznych ul. Nawrot 44 prawa of. I piętr
1985—2

Potrzebny dozorca robót z kaucją Magistracka 4 m 2 part wiecz od 5-ej lub rano do 9 ej
200—20

Poszukuję wspólnika fachowca ślusarza do założenia nowego warsztatu Lokal mam Zgłoszenia N. Zarzewska 51 sklep rogowy.
2020—3

Buralistka z dzielną praktyką poszukuje posady tamże pokój do wynajęcia Oferty w Rozwoju pod Biuralistka
2100—3

Zaginęła suczka biała 22 | 9 na ul. Piotrkowskiej uczciwy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem na ul Andrzeja 43 Stranek
357—4

Potrzebne zdolne podręczne i uczennice Orla 10 m II
2054—t

Red. odp. Seweryn Bańkowski

W tłoczni W. Czajewskiego